

7.12.2005

LAUSUNTO SÄÄSTÖVAKUUTUKSEN KIRJANPITOKÄSITTELYSTÄ

1 Lausuntopyyntö

Hakijalla on säästöhenkivakuutus, jonka säästö koostuu hakemuksen liitteen mukaisesti laskentakauden alussa olevasta vakuutussäästöstä, asiakashyvityksestä sekä laskuperustekorona mukaisesta lisäyksestä ja tehdyistä veloituksista.

Kyseinen vakuutus erääntyy 1.1.2006. Vakuutuksen pääoman lisäksi maksetaan terminaalibonus vakuutuksen erääntyessä 1.1.2006.

Hakija pyytää kuntajaoston kannanottoa vakuutuksen erääntyessä 1.1.2006 maksettavan terminaalibonuksen käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Erityisesti pyydetään lausuntoa siitä, minkä vuoden tuotoksi ja mihin tuloslaskelman erään terminaalibonus tulee kirjata.

2 Säästövakuutus

Säästövakuutuksilla tai säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan yleisesti vakuutuksia, joiden päättyessä säästösomma tuottoineen maksetaan vakuutuksenottajalle. Säästösommalle maksetaan laskuperustekorokoa ja asiakashyvitystä ja vähennetään vakuutusyhtiön kustannuksia ja vakuutusturvan veloituksia. Lisäksi säästövakuutuksiin saattaa liittyä asiakashyvityksen lisäksi maksettavia ylimääräisiä lisäetuja, jotka määräytyvät ja maksetaan vakuutuksen päättyttyä. Hakijan tapauksessa tällaista lisätua on nimitetty terminaalibonukseksi, joka maksetaan vakuutuksen erääntymisen yhteydessä.

3 Lausunnon perustelut

Kirjanpitolautakunnan lausunto 2005/1754

Kirjanpitolautakunta on antanut lausunnon kapitalisaatiosopimusten käsittelystä tilinpäätöksessä. Merkityksellisinä kapitalisaatiosopimusten käsittelystä on pidetty kirjanpitolaian tilinpäätösperiaatteista sisältöpainotteisuuden ja varovaisuuden periaatteita sekä suoriteperiaatetta (3:2.1 §). Lisäksi oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa (3:2.1 §).

Lausunnon mukaan laskuperustekorollisen kapitalisaatiosopimuksen laskuperustekorokotuotto ja sen mahdollisesti ylittävä asiakashyvitykseen perustuva tuotto kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden korkotuotoksi. Taseessa tämä vuosittainen tuotto lisätään saamisena laskuperustekorolli-

sen kapitalisaatiosopimuksen pääomaan edellyttäen, että todennäköisyys tuoton maksamatta jäämiselle on vähäinen.

Lausunnon mukaan sijoitussidonnaisen kapitalisaatiosopimuksen tuotot tuloutetaan sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottona sitä mukaa, kun sopimuksesta on saatu suorituksia vakuutusyhtiöltä. Muu mahdollinen tuotto kirjataan siinä vaiheessa, kun sijoitus päättyy. Jollei sopimuksessa ole suojaa negatiiviselle kehitykselle, sijoituksesta pitää tehdä arvonalentumiskirjaus kirjanpitolaissa (5:13 §) säädettyjen edellytysten täytyessä.

Kuntajaoston yleisohje tuloslaskelman laatimisesta(1999)

Tuloslaskelmassa rahoitustuotoista ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä saadut korkotuotot suoriteperusteen mukaan jaksotettuna. Muihin rahoitustuottoihin sisällytetään verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot, viivästyskorot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden myyntivoitot.

Säästövakuutuksen tuotoista laskuperustekorko ja asiakashyvytys määritelmän mukaan kuuluvat korkotuottoihin ja terminaalibonus muihin rahoitustuottoihin.

3 Kuntajaoston lausunto

Nyt käsiteltävänä olevan lausuntopyyntöön säästöhenkivakuutus on rinnastettavissa kapitalisaatiosopimukseen, joten sen tuotot kirjataan samoilla periaatteilla. Laskuperustekorko ja asiakashyvytys vähennettynä yhtiön vähentämällä kustannuserillä kirjataan suoriteperusteisesti tilikauden korkotuotoksi ja lisätään saamiseksi säästövakuutuksen pääomaan, edellyttäen, että todennäköisyys tuoton maksamatta jättämiselle on vähäinen.

Terminaalibonus on sijoitussidonnaista vakuutuksen tuottoa, joka riippuu kertyneestä säästövakuutukseen liittyvästä ylimääräisestä vakuutusyhtiön varallisuudesta ja se maksetaan vakuutuksen päättyttyä vakuutussäästön kanssa. Se kirjataan vuoden 2006 muuksi rahoitustuotoksi.